

pa dovoljenje od kake uradnice, za kaj da bo strelivo rabil. Tako bi se morebiti sčasoma nesrečam v okom prišlo, v tem ko zdaj hudobnežem človeško življenje čisto nič več ne velja. Če se jim količkaj zameriš, ti zažugajo z umorom, rekoč: Kaj mi pa je potem, ako pridem dve ali tri leta v zapor, saj mi je boljši nego doma, ker mi ni treba skrbeti ne za živež, niti za streho. Tako hudoben duh liberalizma ljudi pači in lumpe dela, liberalna pravica pa lumpe ob naših stroških lepo redi, namesto da bi se jim z batom in trdim vsakdanskim postom pamet vcepovala ter bi se ne več ječe veselili.

Za poduk in kratek čas.

Gospóski frajmavrar, pa kmečki kristjan.

„Veliko lažnijvih prerokov bo
ustalo in jih bodo veliko zape-
ljali.“ Mat. 24, 11.

I.

Frajmavrarski shod.

Lepe so slovenske gorice, vredne da jih slovenski rojaki prihranimo slovenskim potomcem. — Po prijaznih dolih šumljajo pohlevni potočiči, ki napajajo zelene travnike. Za travniki pridejo rodovitne njive, bogati sadunosniki, vrti in bele zidane hiše. — Više, zlasti po severnih straneh, raste košato bukovje. Okroglaste griče in vrhe pa preljubo ovija in krije zlahtna vinska trta. Iz teh prijaznih gričev uživaš na vse strani več ali manj razširjen, mičen, krasen, mnogokrat zelo velikansk razgled — po Štajarskem, pa tudi v sosedno Ogersko, Hrvaško in Koroško. Posebno veličastno kipijo v nebó visoke glave koroških gorá, ter človeka na pohod mičejo in vabijo, kakor znana pesem veli:

„Na goré na goré
Na strme vrhé,
Me kliče in miče
In vabi sreé!“

Enako se je godilo leta 187— pisatelju ovih vrstic. Želje potovati med čistiljivo pragorje, ki toliko ponosno gleda na ponižne slovenske gorice, postanejo sklep in djanje. Takoj sem se pobral v Maribor na železnico. Urno je začelo drdrati kraj dereče Drave vedno više in više na Koroško, mimo roglaste Peče in zobatega Obira na eni in mimo ponosne Golice in košate Svinečke gore na drugi strani, skozi prijazni Celovec v mnogotržni Belak. Tukaj si gradijo trije sosedni narodi svoje meje: laški, nemški in slovenski, — a ubogi Slovenec gradi naj slabše. Vedno dalej ga porivajo nazaj in mu jemljejo starodavno last. Od Belaka naprej proti Tirolskemu in Solnograškemu utihne popolno ljuba slovenska govorica. Rodi, in kot ajdovi žganci debeli nemški glasovi ti evokajo iz ust ljudi, katere srečavaš. Le imena vodá, gorá

in človeških naselišč ti kažejo, da so kraj peneče Bele tijan do Velikega Zvona nekdam Slovenci prebivali. Pot namreč pelja med visokim Polnikom in rebrastim Sadnikom po globoki dolini skozi Gornje-Belane, Močice, Trojane in Dol, do sv. Krvi na podnožji Velikega Zvona — najviše gore na Avstrijskem. Glavo mu krije večen sneg in rebra mu ovijajo orjaške ploše svetlega ledá. Blizo 13000' t. j. trikrat više od našega Pohorja ti visoko proti nebu moli in se v jasnem solneu lesketa kot najčastitljiviši — velik altar. Sosedni bregovi so mu le primerni svečniki. Ti se lepo po malem znižujejo na vse strani, tudi proti našim Slovenskim goricam sem dol. Naposled se pa popolno izgubé in zravnaajo v veliko ogrsko planjavo. Enaka je tudi na nam nasprotni strani. Tudi na oni strani prihajajo iz prva visoke gore vedno pohlevniše in konečno prenehajo v velikem bavarskem polji. Po tem rodovitnem polji prebiva veliko ljudi po čednih vaséh in lepih mestih n. pr. Augsburg, Regensburg, Freising ali Brezje in Monakovo ali München. Sicer bi ti zdaj rad popisal ova mesta, zlasti glayno mesto Monakovo; ali tega zdaj ne utegnem. Čas je, da že s povestjo začnem. Le toliko še dostavim, da se v tem mestu dobro je in pije in snažno stanuje za čuda malo denarja. Na dalje imaš ondi veliko prekrasnih cerkvá, okusno zidanih palač in toliko lepih umetnih reči, slik in podob vsake vrste, da iz vsega sveta ljudje prihajajo si jih nagledovat. Tudi nisem v nobenem mestu toliko pobožnih katoličanov med mestjani našel, kakor v Monakovem. Ali zraven teh je tudi veliko režečih liberalcev in potuhnjenih frajmavrarjev. Tudi odpadenec Dörlinger, ki se je Nemcem hotel za papeža vsiliti, je tukaj doma. Iz tega mesta pelja široka bela cesta v mesto Freissing ali Brezje. Iz tega mesta so nekdam kristjanski misijonarji na Slovensko zahajali. Kake četrt ure hodá zunaj mesta, tik omenjene steze, je precej širen ograd ali vrt, sred vrta pa veliko zidano poslopje. Iznad ostrešja se mu sveti velika pozlačena krogla: „Svetovo jabelko“. Hiša ima visoka jasna okna z dragocenimi šipami iz brušenega stekla. Okolica je prijazna in vesela. In vendar človeka, prišedšega v ta kraj, nekaki strah popada. Vrt ti zagraja visoko in močno obzidje. Železna, križevata vrata so vedno zaklenjena. Ni videti človeka, ni slišati žive duše; tiho je, kakor da bi bilo vse pomrlo. Le tedaj pa tedaj v letu in sicer pozno v temni noči se tukaj vzbudi nekako skrivnostno gibanje in življenje. (Dalje.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V saboto 7. t. m. se je ruski cesar zopet iz Dunaja odpeljal in seer na Nemško v toplice Ems. Pravijo, da so ga na Dunaji po vseh stezah čuvali policaji, uniformirani in

preoblečeni ali skrivni, da ga kaki politiški no-rec ne puhne. Tako tedaj tudi veliki gospodje nič dobrega na svetu nimajo. Veliko menj sitnob in strahú bi pa imeli, ko bi bolj pravični bili; enako pravični narodom kakor tudi in to v prvi vrsti katoličanom. — Kakor pes na kost prežali so časnikarji na vsako besedo, katero je Nja rusko veličanstvo govorilo. Ulovili so res par besed in mahoma začeli — prazno slamo mlattiti. Pri velikem obedu namreč, ki so ga naš cesar ruskemu na čast dali, so mu napili, rekoč: „Na zdravje dragemu nam gostu, mojemu ljubemu prijatelju, Nja veličanstvu, ruskemu cesarju!“ Ta pa je odvrnil napitnico z besedami: „Na zdravje Nja veličanstvu, avstrijskemu cesarju, s srčno zahvalo za nja ljubeznjive besede, na zdravje svetli cesarici!“ — Da ruski cesar ni odvrnil: „Mojemu ljubemu prijatelju“ kakor je bilo njemu nazdravljeno, v tem so našli muhasti časnikarji dlako, ki se ne da požreti, češ, da ni nič kaj dobrega pričakovati, ker ruski stric našega cesarja „prijatelja“ ni imenoval.

Po naših mislih besede visocih glav pri takih prilikah kaj posebnega v sebi — nimajo. Koliko cesarskih in kraljevih shodov je v novejšem času bilo, koliko lepih besed in obljub se je dajalo, ki se pa potem — niso spolnile! Politiko delajo dan denešnji Bismarki, Gorčakovi, Andrasy itd., in kar ti skuhajo, se zgodi, če Bog dopusti. —

Naj bi uboga Avstrija le državnikov na kormilo dobila, kateri bi pred vsem drugim mir v domačem hramu med narodi napravili in tako državo podkrepili, potem se nam nikogar bati ni, najmanj pa Rusa, ki bo gotovo še vesel, če so avstrijski Slovani zadovoljni in srečni.

Sicer je pa pohod ruskega cesarja našim ministrom tudi veselja pripravil; dobili so namreč, kateri so zadnjič izpuščeni bili, pri tej priliki „ordne“ ali častne redove. Minister Lasar počeščen je velikim križem Leopoldovega reda, ministri Unger, Glaser in Banhans dobili so železno krono prvega reda. Tudi ruskim gostom so se podelile časti, in scer cesarju Aleksandru, da se polk pešcev Nr. 2 po njem, oni pa Nr. 70 (dozdaj polk Nagy) po maršaliku ruskem polk Bergov imenuje.

Kakor poročča „N. fr. P.“, bodo direktne volitve meseca avgusta razpisane, sredi oktobra se pa vršile. Želeti je torej lepega vremena, da bi trgatev prepozno ne bila in možakov ne zadrževala iti k volitvam.

Dne 23. t. m. pride nemški cesar Vilelm na Dunaj. Srečna Avstrija!

Vnenje države. Starokatoličani bili so doslej čreda brez pastirja in glave. 5. dne t. m. so si v Kolonji izvolili za svojega škofa profesorja bogoslovja, dr. Reinkens-a, ki je tudi odpadnik. Pa kdo ga bo v škofa posvetil? Katol. škofa ne najdejo na vsem svetu, ki bi to storil. Njih edino upanje je bil razkolniški nadškof Loos, glava

majhne čredice zbeganih Janzenistov, krivovercev. Pa glej čudne pota Božje pravice! Isti dan, ko si zvolijo starokatoliki svojega škofa, umre nagle smrti Loos v Amsterdamu na Nizki Zemlji!

Na Švicarskem se toliko bolj vzbuja katoliški duh, kolikor več luterani in radikalci katoliški cerkvi prizadevajo. Prepovedane so vse cerkvene opravila po cerkvah vsem onim duhovnikom, ki so zvesti dvema prognanima škofoma. Vsled tega se mora Božja služba opravljati po hišah, v katerih odstavljeni duhovniki bivajo. In da jim duhovnikov vzeti ne morejo, so jim srenje podelile pravico občanov. — V Bernskem kantonu sta bila 25. maja dva velikanska shoda katoliških mož. Z odkritimi glavami prisegli so vrli možje, da hočejo zvesti sinovi sv. materi kat. cerkvi ostati, ter so na glas protestovali zoper nasilstvo vladino.

Tudi na Italijanskem preganjanje kat. cerkve dober sad rodi, ker se vzbuja in krepi duh krščanski. V tem oziru moramo omeniti neko prav veselo in spodbudljivo prikazen. Peklenskega srda navdani list „Capitale“ je namreč v zadnjem času rohnil in preklinjal samega Gospoda in Zveličarja našega in vse, kar je krščenikom sveto. Kardinal vikarij v Rimu se pritoži pri državnem pravniku ter prosi, da naj zabrani grozno pohujšanje. Drž. pravnik se pa izgovarja s tem, da dovoljuje postava razgovor tudi o verskih rečeh. Vsled tega je navstala občna nevolja pri vseh, ki še niso krščanstvu se zneverili. Italijanski advokati — posnemajé turinskega odvetnika Camino, ki je dokazal, da so bogokletstva tudi še po zdanjih slabih postavah zabranjene — so v protestih do papeža izrekli svojo nevoljo nad toliko hudobijo! Nad 560 takih protestov je že v Rimu oddanih. Slava takim advokatom! — Dne 5. junija umrl je advokat in večkratni minister Rattazzi, ki je tudi pripomagal, da so papeža oropali.

Na Španskem je dobila republika hudo naduho. Belardovi (vladni) vojaci so se sprli ter se nočejo vojevati proti Karlistom. Proglasili so federativno (zavezno) republiko, general Belarde je z oficirji zbežal. Vlada, ne imajoča oblasti, uporne vojake ukrotiti, je — potegnula z njimi in tudi sprejela federativno republiko! Brž se je tudi ministerstvo premenilo. Ker pa ravno kralj Karol poudarja, da hoče na federativni in zgodovinski podlagi monarhijo uravnati, utegne skoro konec biti homatijam in to tem bolj, ker se Karlisti srečno vojskujejo.

Razne stvari.

(Štajarske živine) je mnogo in prav lepe — posebno Marijedvorskega plemena — na dunajski razstavi. Modro je bilo, da nista baron Washington in grof Vetter, najslavnejša štajarska kmetovalca, svoje živine na razstavo poslala, marveč za to skrbela, da je mnogo kmetov svojo lepo živino svetu prikazalo.